

3. Здійснення індивідуально-диференційованого підходу – уміння педагога бачити в колективі кожну конкретну дитину і враховувати її індивідуальні особливості, пристосовуватися до них;

4. Уміння педагога бачити особисті досягнення дитини, а не порівнювати її з іншими дітьми [2].

Отже, так як мовлення дітей, що йдуть до школи, розвинуто недостатньо. Діти іноді використовують слова, не усвідомлюючи їх значення, що заважає їм опанувати більш високий рівень образного мовлення. Тому дуже важливо подбати про збагачення та розширення словника дошкільнят, учити їх вживати епітети, порівняння, метафори, антоніми, синоніми. Цьому сприяє ознайомлення дітей з творами художньої літератури. Художні твори слід добирати у такий спосіб, щоб вони розкривали дітям різні грані дійсності: ознайомили з явищами живої і неживої природи, сферою людських взаємин, особистих переживань, світом мистецтва.

Список використаних джерел

1. Бардин К.В. Подготовка ребенка к школе (психологические аспекты). – М.: Знание, 1983. – 96 с.
2. Дошкольная педагогика / Под ред. В.М. Логыной, П.Г. Семоруковой. – 2-е издание. – М.: Просвещение, 1988. – 270 с
3. Дубчак О. Дитина йде до школи: радощі й турботи // Початкова школа.–2003. – № 4. – С.52 – 55.

САМОЙЛЮК С.П.,
РЕГО Г.І.

Мукачівський державний університет, Україна

ПРОБЛЕМА ВПРОВАДЖЕННЯ ГЕНДЕРНОГО ПІДХОДУ В ОСВІТУ

Соціальні зміни, які відбулися в Україні в другій половині ХХ ст. і вплинули на розподіл статевих ролей у сімейній і професійній сферах, сприяли утвердженню гендерної теорії в різних галузях громадського життя, в тому числі й освітній. Виховання громадян нового типу передбачало інтегрування гендерного підходу в освітньо-гуманітарний простір.

Актуальність долучення гендерної проблематики до освітньої системи України на початку ХХІ ст. пов'язана з позитивними тенденціями розвитку освіти, а саме: варіативністю, дитиноцентризмом, відкритістю до суспільства, рівним доступом обох статей до різних сфер суспільного життя. Принципи рівного доступу до якісної освіти закладено в чинних нормативно-правових документах України, зокрема: Конституції України (стаття 24), Законі України «Про забезпечення рівних прав та можливостей чоловіків та жінок» (1. розділ V, с. 21), Законі України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», «Про загальну середню освіту», наказі МОН України «Про впровадження принципів гендерної рівності в освіту».

Специфіка впровадження гендерного підходу в дошкільну освітню ланку зумовлена особливостями цього вікового періоду, коли закладається фундамент оптимістичного світобачення, формуються уявлення дитини про свої права та обов'язки, про себе як про представника певної статі, про себе в часовому вимірі, засвоюються моральні правила і норми, розвивається довільна поведінка, а також

«створюються сприятливі умови для особистісного становлення і творчої самореалізації кожної дитини, формування її життєвої компетентності, розвитку в неї ціннісного ставлення до світу Природи, Культури, Людей, Самої Себе» [1, с. 14]. У цей період відбувається плекання її як майбутнього чоловіка чи жінки, батька чи матері.

Гендерний підхід в педагогіці є відносно новим методологічним інструментом аналізу і проектування особистісних змін, який ґрунтується на врахуванні «фактору статі» в змісті освіти та характері міжособистісної взаємодії «вихователь – дитячий колектив».

Домінантною гендерною рисою українців завжди була пошана до жінки, партнерство статей, індивідуалізація характерів позастатевою належністю, взаємна довіра тощо. Відтак, розвиток національної та гендерної ідентичності є важливим чинником національного розуміння буття підростаючого покоління. Проблема впровадження гендерного підходу в освіту є однією з найменш розроблених. Деякі аспекти даного питання висвітлені в працях науковців: Г. Балл, І. Бех, Н. Бібік, А. Бойко, В. Бондар, М. Боришевський, Т. Говорун, І. Зязюн, В. Кравець, С. Максименко, В. Москаленко, Н. Ничкало, О. Савченко, О. Сухомлинська, Т. Титаренко та ін. Дослідженню та аналізу загальних особливостей розвитку дітей дошкільного віку, сутності гендерного виховання та гендерною виховання дошкільника в сучасному освітньому просторі присвятили свою увагу Р. Столлер, Т. Говорун, Т. Поніманська, М. Поддяков, Є. Смирнова, О. Савченко, В. Аверін, В. Каган, О. Кікінежді, О. Колісник, М. Анищенко та інші.

На думку науковців гендерна демократія можлива за умови виховання дівчат і хлопчиків на засадах егалітарності, що передбачає особистісно-орієнтований підхід, орієнтацію на партнерство в міжстатевій взаємодії.

Відповіддю на виклики часу є формування гендерних компетенцій у всіх учасників соціокультурної взаємодії (дітей, батьків, педагогів) як ключових життєвих компетенцій в контексті найкращих практик Європейського Союзу. Завдання педагогів та батьків полягає в тому, щоб зрозуміти і прийняти наших хлопчиків і дівчат такими, як вони є, якими створила їх природа: різними і по-своєму прекрасними, з притаманними їм першочерговими цінностями: самодостатністю, особистісним зростанням, креативністю [1, с.47].

Поняття «гендерне виховання» є синонімічним поняттю «статеворольове виховання» дітей дошкільного віку. Визначають і розробляють його в межах гендерної соціалізації. Інтеграція гендерного підходу в освітній простір передбачає дотримання принципів гендерної рівності, уникнення будь-яких проявів упередженості та дискримінації за статевою ознакою дітей, диференціювання вимог щодо їхнього розвитку, навчання та поведінки на підставі належності до певної статі, створення умов для максимального розкриття здібностей та інтересів дівчат і хлопчиків під час педагогічної взаємодії.

Проте, варто зазначити, що в сучасних закладах дошкільної освіти мало звертається уваги на статеве виховання дітей. Відповідно до реформування змісту та гуманізації цілей дошкільної освіти України необхідно реалізовувати компетентнісну парадигму, яка орієнтує вихователів на впровадження в педагогічну практику цілісного підходу до розвитку особистості, підвищення

психо-діагностичної майстерності, творчості, осмислення власної позиції в гендерній парадигмі. Відтак, впровадження гендерної ідеології в український освітній простір сприятиме, розвитку національного механізму забезпечення гендерної рівності, підвищенню громадської обізнаності та чутливості до гендерних питань.

Список використаних джерел

1. Жовнір О. Ідеологія гендерного виховання дошкільника. Менеджмент керівників дошкільних навчальних закладів. Освіта Полтавщини: Часопис / [ред. С.В.Королюк] – Полтава: ПОППО, 2009 – № 18. С.46-52.
2. Закон України «Про дошкільну освіту». – К.: Генеза, 2001. – 24 с.

СЕМІНІХІНА Н.М.

Київський національний університету
ім. Тараса Шевченка, Україна

РОЗВИТОК ЛІДЕРСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В МАГІСТЕРСЬКИХ ПРОГРАМАХ АВСТРАЛІЙСЬКИХ УНІВЕРСИТЕТІВ

Розвиток інноваційної системи освіти є комплексним процесом, що поєднує модернізацію його дидактичного й методологічного рівнів з якісною смисловою, світоглядною переорієнтацією освіти, зміною моделей взаємодії суб'єктів освітнього процесу та їх ставлення до об'єктів і цілей навчання. Інноваційні процеси в системі освіти, як правило, спрямовуються на розвиток мотиваційного і пізнавального потенціалу учнів та педагогічних працівників, орієнтуючи їх на самонавчання і безперервну освіту.

Феномен лідерства є складним комплексом когнітивних, світоглядних, поведінкових уявлень і установок. В Україні актуальність якісної підготовки майбутніх фахівців-лідерів засвідчено у Національній стратегії розвитку освіти в Україні на 2012-2021 [1], Концепції гуманітарного розвитку України до 2020 року [2], Концепції організації підготовки магістрів [3], Положенні про затвердження національної рамки кваліфікації [4], документах Болонського процесу. Як показав аналіз цих документів, урахування процесно-результатних парадигмальних змін в освіті, перехід до результатної освітньої парадигми актуалізує визначення загальних компетентностей випускників вищої школи. Одним із основних завдань підготовки студентів магістратури є інноваційне підвищення якості освіти, що забезпечує поступовий розвиток загальних (універсальних) компетентностей, конкурентоспроможність на зовнішньому ринку праці, створення сприятливих умов для професійного розвитку та формування лідерської компетентності [5].

У своїх працях Рамсден [6] стверджує, що ефективне академічне керівництво у вищій освіті є наслідком взаємодії низки чинників. До них можна віднести: лідерство у викладанні (пропонувати інноваційні ідеї викладання на кафедрі або створювати умови для якісного викладання), лідерство у дослідженнях (надихати молодих учених та мотивувати особистим прикладом), стратегічне бачення(планування розвитку кафедр та заохочення до спільного керівництва), ефективне управління (делегування, високоорганізована робота підрозділів), навички міжособистісного спілкування (ефективне спілкування та турботи про інших).

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>